

EEEH Dergi

Eşit, Erişilebilir, Engelsiz Hayat

Sayı: 121

Mart2024

Editör: Burak Sarı

Yazım Denetimi: Gülcan Altun, Canan Çam Yücel

Web Sorumlusu: Kadir Ahıska, Ramazan Derin

Web Teknik Destek: Burak Sarı

Sosyal Medya Sorumlusu: Dilek Başar Açlan

Yayınlayan: Engelsiz Erişim Derneği

İletişim Bilgileri:

Web: <http://eeeh.engelsizerisim.com>

E-posta: eeehdergi@engelsizerisim.com

Facebook: www.facebook.com/eeehdergi

Twitter: www.twitter.com/eeehdergi

Youtube: www.youtube.com/channel/UCYxPXyFBI1mOlsPKTcuFafw

İçindekiler

Editörden.....	1
Sibel Her Yerde.....	3
Hatay: Anlatılanın Çok Ötesinde.....	5
Olması Gerekene Şaşırarak.....	8
Yeni Bir Macera, Körcül Biçimde İçli Köfte Tarifi.....	11
Yemek Yerlerinde Körcül Deneyim-1.....	15
İncelik ve Dürüstlük Arasında.....	18
Anlatamıyoruz!.....	27
Birlikte Öğrenelim Miniğim-5: “Bir Kabuğu Paylaşmak” Kitap Tanıtımı.....	30
Görme Engelliler İçin Daha Kapsayıcı Bir Medya Deneyimi.....	33
“Karanlıktan Aydınlarımız!”.....	36

Editörden

2024 baharının ilk ayından herkese kucak dolusu sevgi ve selamlar.

Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü Mart ayı içinde geride bıraktık. Kadın olmanın da, engelli olmanın da oldukça zor olduğu bir toplumda engelli kadın olmanın zorlukları da saymakla bitmiyor maalesef. Elif Emir Öksüz bu konuyla ilgili harika bir çalışmayı bizlerle paylaşmış.

Sayfalarımıza çoğunlukla gezi yazıları ile konuk olan Ilgın Aydınoglu bu kez 6 Şubat depremlerinin yıldönümünde Erişilebilir Her Şey Grubu ile deneyim paylaşımı için Hatay'a gitmiş. Birçok şey öğrenip geri gelmiş. Yaşadıklarını ve hissettiklerini paylaşıyor bizlerle.

Bir alanda faaliyette bulunabilmek için herkesten daha fazla uğraşmamız, insanların sağlamcı tutumlarını değiştirmek için kılı kırk yarmamız gerekiyor ve maalesef çoğunlukla bu kişiler tarafından gayet rahatsız edici ve gereksiz bahanelerle engelleniyoruz. Tüm bunlara rağmen olumlu örnekler de var elbette. Bu sayımızda Sevgi Mart Göcen oldukça nadir karşılaşılan bu örneklerden birini bizlerle paylaşıyor.

Körlerin yemek yapamayacaklarını düşünenler de toplumumuzda çoğunlukta maalesef. Dilek Başar Açlan yanıldıklarını harika bir içli köfte tarifiyle net bir biçimde gösteriyor onlara bu ay.

Sağlamcıların bir derdi de bizim yemek yiyip yiyemememiz. Ayça Balcı Güngör biz körlere kolaylık sağlayacak deneyimler paylaşacağı yazı dizisinin ilk yazısıyla bizlere "Merhaba" diyor.

Ali Çolak bir körün görselliğe hitap eden işleri nasıl yapabildiği ve insanlar onun duygularını incitmemek için yaptığı işteki eksikleri ona söylemekten kaçınıyorlarsa bunları nasıl tespit edebileceği ile ilgili bir çeviriyle karşımızda.

Erişilebilirlik gibi alanlarda gösterilen çabalar maalesef birçok insan tarafından engelleniyor. Bunun bir örneğini de Burak Sarı ele alıyor.

Dostluk, paylaşmak gibi kavramlar insanlık ve birlikte yaşamak için oldukça önemli. Ayşe Gümüş Ve Turgay Gümüş ise bu ay “Birlikte Öğrenelim Miniğim” yazı dizisinde bu konuları ele alan bir kitabı tanıtıyor bizlere.

Sarper Arıkan ise körlerin daha kapsamlı bir medya deneyimi gerçekleştirebilmeleri için oluşturulmuş bir raporla bizlerle.

Sağlamcıların, körlüğümüzü gizlemek için kullandığı birçok yöntem var. Ecrinnur Aytekin de bunlardan birini ele alıyor.

Bu aylık da bizden bu kadar. Baharın iyice kendini gösterdiği Nisan ayında görüşmek dileğiyle.

Editörden Tanıtımı Yazarı: Ecrinnur Aytekin

Sibel Her Yerde

Elif Emir Öksüz

filerime@gmail.com

Sayı: 121, Mart 2024

Her şey İstanbul'da yaşayan Engelli Kadın Derneği üyesi sevgili Mine'nin Feminist Gece Yürüyüşü için engelli kadınlarla ilgili bir pankart yazmak ve taşımak istemesiyle başladı. Yarım saat içinde minik bir beyin fırtınasıyla dört pankart ortaya çıkardık. Hepsi ayrı güzel, hepsi ayrı kıymetli. Derneğin sosyal medya hesaplarında yerlerini aldılar bile. Bu ay bunlardan birinin hikayesini anlatmak istiyorum şimdi sizlere.

Yazının görselinde de yer alan bu pankartta "AccesSİBEL Everywhere" yazıyor. Dikkat çektiği nokta, engelli kadınların hayatın her alanında yaşadığı erişilebilirlik problemleri. Yazı her ne kadar dahiyane olsa da anlaşılması için biraz açıklama gerektiriyor. İngilizce de "accessible" "erişilebilir" demek. Yanına bir de "everywhere" ekleyince "her yer erişilebilir" gibi bir anlam çıkıyor. Burada minik bir harf oyunu yapıp "accessible" yazarken kelimenin sonundaki "e" ve "l" harflerinin yerini değiştirdim. Böylece kelimenin sonu, "Sibel" olarak bitti. Tüm engelli kadınları temsilen büyük harfle yazdık "SİBEL" ismini. Pankartımız, tüm engelli kadınların hayatın her alanına erişebilmesini temenni eden bir slogandan oluştu. Önce yazdığım şey komik gelse de kızların da fikri beğenmesiyle pankarta yazıldı. Mine sağ olsun, yürüyüşte de yerini aldı. Birkaç dakika içinde bu fikri iyice sevdim ve bu ayki yazıma taşımaya karar verdim.

Daha önce buradan duyurusunu yaptığım bir araştırma vardı hatırlarsınız. Engelli Kadın Derneği, araştırmayı tamamladı. Bu ay sonunda rapor okuyucularla buluşacak. Şubat sonunda bir toplantı yapıp sonuçları sivil toplumla paylaştık. Raporda inanılmaz fazla konuda bir sürü detaylı analiz yer alıyor. Bana kalırsa tüm raporun özeti erişilebilirlik ihtiyacı.

Eğitimin pek çok alanda fark yarattığını görüyoruz. Eğitim düzeyi yüksek engelli kadınlar, istihdamda daha fazla yer alabiliyor. Kendi kazandıkları parayı nasıl harcayacaklarına daha fazla ölçüde kendileri karar verebiliyor, engellilikle ilgili destek teknoloji, yardımcı cihaz veya tıbbi malzemeler sosyal güvenceleri tarafından kapsamadığında ihtiyaçlarını kendi imkanlarıyla giderebiliyor, siyasi partilerin ve sivil toplum kuruluşlarının politika ve faaliyetleri

hakkında daha gerçekçi yorumlar yapabiliyor ve sağlık hakkından bile daha fazla yararlanabiliyor. Eğitime devam edememe ve eğitimde yaşanan sorunlara baktığımızda ise erişilebilirliğin hem eğitim hem de dolaylı olarak yukarıda saydığım ve sayamadığım pek çok şey için kilit bir konumda olduğunu görüyoruz. Kadınlar okullara ulaşmada, okullara ulaşabildiklerinde ise ders materyal ve içeriklerine erişmede sorunlar yaşadıkları için eğitimlerini belli bir noktada yarıda bırakmak zorunda kalabiliyor. Fiziksel engelliler için toplu taşıma, rampa veya asansör gibi unsurlar kilit rol oynarken görme ve işitme engelliler için derslerin engel türüne uygun anlatılması ve uygun materyallerle desteklenmesi önem kazanıyor. İşitme engelli kadınlar okuma-yazma öğrenmede dahi sıkıntılar yaşıyor. Dolayısıyla hayatın geri kalanında da yazılı iletişimin kilit rol oynayabileceği durumlarda dezavantajlı konuma düşüyorlar.

İşte bu yüzden yukarıda açıkladığım slogan kafamın içinde döndü döndü ve büyük bir anlama büründü. Engelli kadınların hayatın her alanına erişebilmesinin sembolü oldu. Sevgili Mine bizi gece yürüyüşünde temsil etti. Hem sokakların erişilebilirlik problemleri hem de olası bir polis müdahalesinde engelli bir kadın olarak kaçmanın zorlukları nedeniyle yürüyüşe de katılmak hepimiz için mümkün olmayabiliyor çünkü.

Erişilebilirlik haktır, lütuf değil. Engelli kadınları güçlendirebilmenin yolu da erişilebilirlikten geçmektedir. Bu yüzden amacımız “AccesSİBEL Everywhere.”

Hatay: Anlatılanın Çok Ötesinde

İlgin Aydınoglu

ilginayd85@gmail.com

Sayı: 121, Mart 2024

23-25 Şubat 2024 tarihlerinde 6 Şubat 2023'te yok edici bir depremle sarsılan Hatay'daydım. Depremin sıcaklığında çok şey okudum ve dinledim ama oraya gitmeden öğrenilen hiçbir şeyin anlamı yokmuş. Anlatılanın çok ötesinde bir yıkım var Hatay'da. Göz alabildiğine moloz tarlaları, birbirine karışmış zemin ve sokaklar, açılmış ucu gözükmeyen dehlize benzer içi su dolu korkutucu çukurlar, tam yıkılmamış ama üflesen yıkılacak binalar, umutsuz ve yaşlı insanlar...

Hatay'a Erişilebilir Her Şey (EHŞ) Sosyal Girişimi'nin Kale Grubunun desteğiyle hayata geçirdiği Topluluk Destek Programı kapsamındaki "Sen de Anlat Sen de Öğren, Bağımsızlıkla Güçlen" projesi için gittim. EHŞ 2018 yılında kurulan, erişilebilirliği içeriksel, iletişimsel ve fiziksel olarak ele alan hak temelli faaliyet gösteren bir sosyal girişimdir. EHŞ'nin kurucu ortakları Hale Yıldız, Seben Ayşe Dayı ve Serim Berke Yarar'dır. Ben EHŞ'nin kurucusu olmasam da bu yakın dostlarımla bu girişimin başından beri içerisindeyim. Ve EHŞ'nin eğitmen ve danışmanlarındım. Bugüne kadar EHŞ ile birçok eğitim, denetim ve projeye katıldım. Çok farklı yapıdaki kuruluşlara denetime gittim ve eğitimler verdim. Ancak benim için en farklı deneyim Hatay'da yaşadığımdı.

Hatay'a deprem sonrasında ampute olan ya da engellilik durumunu yaşayan bireylere "Ben de sizin gibi engellilik deneyimini sonradan yaşayan biriyim" diyerek biraz konuşmak, biraz da dertleşmek için gitmiştik. EHŞ kurucu ortağı Hale de kaza sonrası tekerlekli sandalye kullanmaya başlayan biriydi ve ikimiz de kendimizi ve yaşam deneyimimizi anlatmayı düşünmüştük. Seben, Serim, Hale ve benden oluşan dört kişilik bir ekiple yaklaşık dört saatlik bir içeriği olan eğitim akışı da hazırlamıştık. Ancak eğitim hiç de planladığımız gibi olmadı! Katılımcılar öyle şeyler anlattılar ki bazılarını şu anda aşağıya yazarken bile irkiliyorum!

- 14 yakınımı kaybettim.
- Anne, baba, kardeşimi kaybettim; iki bacağımı kaybetmişim çok mu?

- 4 gün enkazda kaldım ve şu an amputeyim.
- 45 gün yoğun bakımda kaldıktan sonra ikinci bacağımı kesilmekten kurtardık.
- 17 yaşındayım ve artık yürümeyeceğim ama yaşamaya devam etmek istiyorum.
- Çocuklarımı getirip götürebilmek için amputeler için ehliyet veren kursta indirim istiyorum.
- Konteynırlar arasında birazcık sosyalleşmek için çardak istiyoruz.
- Çalışmak istiyoruz, çalışalım ki hayatımıza devam edebilelim.
- AFAD çamaşır makinasını yasakladığı için çamaşır yıkayamıyoruz. Bize destek verin.
- Çocuğum deprem öncesinde az duyuyordu, artık hiç duymuyor ve konuşmuyor.

Yukarıdaki cümleler eğitime katılan depremzedelerin cümleleri. Sanırım bu cümleler oradaki insanların istek ve ruh hallerini anlatmaya yetiyor.

Hatay’da navigasyonu kullanma şansınız yok. Navigasyonda yazan yerlerin %95’i yok artık çünkü. Yıllar önce gitmiştim Hatay’a. Meşhur Saray Caddesi vardır. Bir sürü kebabçının olduğu, kiliselerin de yer aldığı çok tarihi bir caddedir. Ve artık öyle bir cadde yok! Yine de bir şekilde hayatta kalmaya çalışıyor halk.

Hatay’ın mutfağı ünlüdür ve deprem sonrasında ilk iş olarak restoran ve meyhaneleri açmaya başlamışlar. Konteynırların içinde ya da derme çatma barakalarda açıyorlar buraları. Örneğin, Meşhur Nihat Usta, Saray Caddesi’nde sağlam gibi gözükken bir binanın altına taşımış hünerini. Ancak masaya oturmak için çok dikkatli olmanız gerekli. Dikkatsiz olursanız moloz birikintilerinde ayağınızı burkabilirsiniz ya da dehliz gibi derin çukura düşebilirsiniz. Akşamları açık kafelere gidebiliyorsunuz. İçeri girince dışarıyı unutuyorsunuz. Sanki İstanbul’da Kadıköy’de bir yerdesiniz gibi hissediyorsunuz. Ama dışarı çıkınca toz kokusu ve moloz yığınlarından oluşan binaları görünce acı gerçekle yine karşılaşıyorsunuz.

Hatay’da sevgili dostum Ali Köse ile de görüştük. Kendisi Hataylı ama son yıllarda İzmir’de öğretmenlik yapan bir kör. Ve yeniden Hatay’a döndü. Burası “Benim için yepyeni bir şehir Ilgın” dedi. “Hiçbir yeri tanımıyorum şu anda. Hiçbir işaret yok bastonla takip edebileceğim. İlacım bitse eczane nerede, hangi hastaneye gideceğim ve hastane nerede

bilmiyorum. Para işim ya da resmi işim olsa bu işi yapan yerler nerede ve ben neredeyim inan hiçbir fikrim yok!” Ali ile Saray Caddesi’ne gittik. Beraber anılarımızı konuştuk ve tabii ki en çok Ali’nin anılarından konuştuk artık olmayan Saray Caddesi’ndeki molozların arasında.

Var olan bir mekanı erişilebilir hale getirmek daha zordur. Ancak ortada hiçbir şey yoksa daha kolaydır. Hatay bizim için bir fırsat. Erişilebilir bir şehir inşa edebilmek için girişimlere EHS olarak başladık. Umarım, her şey planlanan gibi olur. Gönül isterdi ki bu yıkım olmadan da erişilebilirlik sağlansın ama maalesef ülkemizde bu mümkün değil.

Hatay’a gidip döndüğümünden beri hep aklımda oradaki insanların hayatı ve söyledikleri. Kentteki ve insanlardaki yıkımın büyüklüğünü oraya gitmeden anlamamız mümkün değil! İşin en acıklı tarafı ise, bu depremler olmaya devam edecek ve bizler de yıkılmaya devam edeceğiz!

Olması Gerekene Şaşırarak

Sevgi Mart Göcen

sevgi.mart@gmail.com

Sayı: 121, Mart 2024

Merhaba dostlar. Bu ay sizlere biraz güzelliklerden bahsetmek istedim. Aslında güzellik değil olması gereken şeyler. Ama her zaman rastlamayınca insana farklı geliyor.

Yaklaşık sekiz ay kadar önce Fitngym Sports Club isimli bir spor salonuyla görüşmeye gittim. Aslında çok büyük bir ihtimalle reddedileceğimi, aletlerin tehlike yaratacağını, benim güvenliğimi sağlayamayacakları bahanelerini dinleyeceğimi düşünüyordum. Çünkü yıllardır hep bu masalları dinleriz. Tabii “Neden aletler bizim için tehlike yaratır? Bir yetişkin olarak benim güvenliğimden neden onlar sorumludur?” gibi soruların cevaplarını halen bulamadım. Ama buram buram ayrımcılık ve normallik kokmuyorlar mı sizce de?

Neyse salonun üyelik danışmanı ile konuşmaya başladık. Ders saatleri, salonun kullanım esasları, duşların ve giyinme kabinlerinin nerede olduğu falan gibi konulardan konuşuyoruz. Ama benim beynim halen olanları algılamıyor. “Yok” diyorum içimden, “Kesin başka birisi için bilgi almaya geldiğimi düşünüyorlar.” Sohbetin sonunda danışmana, “Salona ben üye olacağım biliyorsunuz değil mi?” diye sormak zorunda kaldım. Danışman gayet rahat bir tavırla, “Tabii tabii, biliyorum. Başta konuşmuştuk ya” deyince rüyada olmadığımı anlamak için bir de kendimi dürttüm. Öyle ya yıllardır her başvurduğum salondan aynı masalları dinleyerek ayrılmış, bazıları hakkında şikayette bulunsam da hiçbir sonuç alamamıştım. Aslında çok normal olan ve olması gereken bir durumla karşılaşmak bile artık bizi şoka sokar hale geldi. Biz sohbetimize devam ederken birlikte çalışacağım spor hocam yanıma geldi ve onunla da tanıştık. Ben ertesi gün spor için hazırlıklı gelmek üzere ayrıldım yanlarından.

Spor günü geldiğinde bile tereddütlerim vardı. “Ya bir yanlış anlaşılma olmuş. Biz sizinle çalışamayacağız” diyebilirlerdi. Çünkü eşimin kardeşi yakın bir zamanda üniversitenin havuzundan aynı cevabı almıştı ki kendisi de kör. Arkadaşıyla geldikleri için bir kerelik girmesine izin vermişler ama sonrasında ya engellilerin geldiği saatlerde gelecekmiş ki o zaman daha çok görevli olup onları koruyabiliyormuş ya da havuzu kullanamayacaktı. Yetişkin,

öğretmen ve gayet iyi yüzen bir insanı “kör” diye görevlilerin koruması gerekiyor yani. Bu olaydan sonra, spor salonunun tutumu bana rüyadaymışım hissi vermişti. Anlarsınız herhalde hislerimi dostlar.

Salona girdim. Daha önce iç yerleşkesini bilmediğim için bir görevliden oryantasyon istedim. O sırada spor hocam yanıma gelip “Buyurun, birlikte gidelim. Ben de üstümü değiştirecektim zaten” deyince sanırım gerçek hayatta olduğumu anlayabildim.

Giyinme odaları için iki kat aşağı inmek gerekiyordu. Merdiven başına gelince birisinin ya da en azından hocamın koluma atlamasını bekledim ama o gayet rahat bana ortamı betimlemeye devam ediyordu. İndik, bana giyinme kabinlerinin, tuvaletin ve duşların yerini gösterip dolapları da nasıl kullanacağımı anlattıktan sonra “Giyinip yukarı çıkacağım. Sizi bekliyorum” deyip ayrıldı yanımdan. Ben de giyinip alana gittim.

Bir form da orada doldurmamız gerekiyordu. İşte klasik herhangi bir alerji durumu, kullanılan ilaç, hastalık vesaire. Tam “Kendinizle ilgili belirtmek istediğiniz bir durum var mı?” sorusuna gelince, “Hocam, kör olduğumu belirtsek mi?” dedim. “Neden ki? Sporu gözle yapmıyoruz. Kaldı ki öyle olsa bile bir yolu bulunurdu. Ben belirtilecek bir özellik olduğumu düşünmüyorum ve yazmayacağım” dedi hocam. Allah’ım kesinlikle rüyadaydım. Tam da bizim gibi düşünen, yıllardır herkesin kafasına kazımaya çalıştığımız düşüncelere sahip, üstelik bu düşüncelere benim hiç çabam olmadan ulaşıvermiş bir insanla karşı karşıyaydım.

Form doldurma işi bitince alana geçip çalışmaya başladık. Hocamın bazı hareketleri birkaç kez anlatması gerekse de ilk dönemler mat üstünde her şey gayet güzel gitti. Birkaç ders sonra aletleri kullanmaya başladık. Önce sevgili hocam Ceyda Hanım bana aletleri ve ne işe yaradıklarını anlatıyor, sonra da nasıl kullanmam gerektiğini betimliyordu. O spor salonu sahiplerinin bizler için tehlike yaratacağını söyledikleri tüm aletleri çok rahatlıkla kullanabiliyorum ve şu ana kadar da hiçbir tehlike ile karşılaşmadım. Bu durum da gösteriyor ki tehlike aletlerde değil, sağlamlıklı kalıplaşmış, içine de normallik betonu dökülmüş beyinlerde.

Bugüne kadar spor salonu içinde bulunan koşu bandından AirSky'a, bench üzerinde ağırlık kaldırmaktan halat çekmeye ve kızak kullanmaya kadar hemen her türlü aleti kullandım. Eşitliğe inanmış güzel insanlarla herkes için mutlak ihtiyaç olan spor keyfini sonuna kadar yaşayabiliyor olmaktan çok mutluyum. Elbette bu satırlardan sevgili spor hocam Ceyda Barut'a ve Fitngym Sports Club salon yöneticilerine de çok teşekkürlerimi gönderiyorum. Diliyorum ki onlar gibi insanlar çoğalır ve eşitliğe dair umutlarımız artarak devam eder.

Yeni Bir Macera, Körcül Biçimde İçli Köfte Tarifi

Dilek Başar Açlan

dilek.basar55@gmail.com

Sayı: 121, Mart 2024

Mart ayından herkese selamlar. Bu ay biraz klasik yazılarımdın dışına çıkıyorum ve bir süredir yapmayı isteyip de bir türlü yapma fırsatı bulamadığım ama tembellikten sıyrılıp nihayet yaptığım içli köfte tarifini yazmak istedim. Yapmadan önce biraz gözümde büyüyordu doğrusu. Neyse ki gözümde büyüttüğüm kadar meşakkatli değildi. Ben yaparken çok keyif aldım.

Evet, gelelim tarifimize. Öncelikle yapmadan önce birkaç tarif okudum ve izledim. Sonunda bir tarifi yapmak için seçtim. Ben Nefis Yemek Tarifleri'nden bulduğum bir tarifi yaptım.

Malzemeler:

İçli köfte hamuru için:

- * 2 su bardağı köftelik bulgur
- * 1 ay bardağı irmik
- * 3 su bardağı sıcak su
- * 1 ay bardağı un
- * 1 adet yumurta
- * 1 tatlı kaşığı biber salçası
- * Pul biber
- * Karabiber
- * Tuz

İçli köfte iç harcı için:

- * Yarım ay bardağı sıvı yağ
- * 2 adet kuru soğan
- * 250 gram kıyma
- * 1 tatlı kaşığı biber salçası

- * Yarım su bardağı çekilmiş ceviz içi
- * 1 tutam maydanoz
- * Kimyon
- * Karabiber
- * Pul biber
- * Tuz

Kızartmak için:

- * Sıvı yağ

Hazırlanışı:

1. İlk olarak içli köftemizin iç harcını hazırlayarak soğumaya bırakalım. Bunun için genişçe bir tavaya sıvı yağ alarak küçük küçük doğradığımız soğanları hafif pembeleşinceye kadar kavuralım. Burada soğanların nasıl pembeleştiğini anlamak için birkaç detay yazmak istiyorum. Soğanlar kavrulmaya başladıktan bir süre sonra kokusu değişmeye başlıyor. Kokusu değişmeye başlayınca kaşıkla karıştırdığımızda yumuşamaya başladığını fark ediyoruz. Sonra da soğan tanelerinden ağızımıza birkaç tane atıp tadına bakabiliriz. Tadı da bize pişip pişmediğinin ipucunu veriyor. Yemek yaptıkça bu detayların çoğunu kullanmıyoruz bile.
2. Daha sonra kıymayı ilave ederek yaklaşık 5 dakika kadar kavuralım.
3. Kavrulmuş kıymaya baharatları ve biber salçasını ilave edelim. Güzelce karıştırıp 2-3 dakika daha pişirelim.
4. Son olarak ocağı kapatalım, ceviz ve maydanozu ilave ederek karıştıralım.
5. İç harcımızı ocaktan alarak soğumaya bırakalım.
6. İçli köfte hamuru için derince bir kaba bulgur ve irmiği alalım.
7. Üzerine kaynar suyu dökerek üstünü streç film ile kapatalım. Bulgurlar şişene kadar yaklaşık 10 dakika bekleyelim.
8. Yumuşayan bulgurlara un, yumurta, biber salçası ve baharatları ekleyerek güzelce yoğuralım. Bulgur ve irmiğin yumuşayıp yumuşamadığını tadına bakarak ya da elimizle yoğururken hamuru parmağımızla sıkarak şeklini anlayabiliriz. Tadına bakmak biraz daha garanti oluyor.

9. Yoğurma aşamasında hamur elinize yapışabilir. Bu nedenle yanınızda bir miktar su bulundurarak elinizi ıslatabilirsiniz.

10. Hamurumuz hazır olduktan sonra şekillendirme aşamasına geçebiliriz.

Evet, malzemeler ve yapımının anlatımı tarifte bu şekildeydi. Şimdi nasıl yaptığımı anlatacağım.

Tarifte baharatların ölçüleri yazmıyordu. O yüzden kendim ne kadar kullanmak istiyorsam o kadar ekledim. Yalnız epeyce bir baharat atmak gerekiyor, bilginize. Elinizi korkak alıştırmadan bolca atabilirsiniz. Bir de “maydanoz” diyor ama ben kullanmadım hoşuma gitmeyeceğini düşündüğüm için.

Genelde içli köfte tariflerinde şekil verirken limon sıkacağına ters tarafıyla şekil verilebileceği anlatılır. Ben de öyle yaptım. Limon sıkacağını ters çevirip tezgaha koydum. Limonluğun dışına çıkacak büyüklükte streç film keselim Streç filmi limonluğun içine yerleştirelim. Köfte hamurundan yumurta büyüklüğünde bir parça alalım. Mini bir yumurta boyutunda olabilir. Hamuru limonluğun ortasındaki boşluğa koyalım. Parmağımızla ortasını genişletelim. Parmağımızı en dibe kadar itelim ki köftemizin ucu sivri olsun. Parmağımızla hamurun kenarlarına bastıralım. Burası, hamuru ince olsun istiyorsak önemli. Yaklaşık 2 tatlı kaşığı kadar kıymadan, açtığımız boşluğa koyalım. Hamurun büyüklüğüne göre biraz daha fazla koyulabilir. Uçlarının hizasına kadar değil de çok küçük bir pay kalacak şekilde kıymayı koyalım. Daha sonra her iki elimizle streç filmi kenarlarından tutarak köfteyi limonluktan çıkaralım ve birleştirelim. Streç film olduğu için köfteyi şekillendirmesi kolay oluyor. Streç filmi çıkarıp kenarlarına istediğimiz şekli verelim. Genelde kenarları biraz sivri olması gerekiyor. Eğer yapamıyorsak çok önemli değil bence. Limon sıkacağına iç tarafına parmağımızla bastırınca bir tarafı sivri oluyor. Diğer tarafını da kendimiz sivri hale getiriyoruz. Bu şekilde tüm köfteleri yapıyoruz. Ben 20 tane içli köfte yaptım bu tarifte.

Artık kızartma kısmına geçebiliriz. Haşlayarak da yapılabilir ama benim için içli köftenin kızartılanı makbuldür. Tencereye yağımızı koyalım ve iyice ısıtalım. Köftelerimizi tenceremize koyalım. Bir koyuşta tencereye 10 tane sığıdı. Kızartmayı hep tel ile yaparım ama

köfteler büyük olduğu için kevgirle kolayca alınıyor. Bu nedenle tel kullanmadan kızarttım. İlk defa kızartacağım için Danış'ı arayarak kızarıp kızarmadığına bakmalarını istedim. Yaklaşık 5-6 dakika kadar tencerede kızardı. Kevgir yardımıyla bir tabağa aldım hepsini. Sonra da sıcak sıcak midemiz bayram etti. 10 tanesini kızartıp kalan 10 taneyi de buzluğa koymuştum. Sonrasında onları da çıkartıp kızarttım. Başka bir zaman yine kızartmak için hazır olsun diye tekrar yapıp buzluğa koyacağım.

İlk kez yapmama rağmen gerçekten içli köfteler muhteşem oldu. Herkesin imkanı ve vakti varsa mutlaka denemesini öneririm. Takıldığınız ve sormak istediğiniz zaman her an destek olabilirim. Hatta bir gün mutfaklarımızda içli köfte yapmak için plan yapalım.

Üreten ve emek veren bir kadın olarak yaptığım içli köfteyi bu ay kendime hediye ediyorum. Herkesin geçmiş Kadınlar Günü'nü kutluyorum. İçli köfteyi deneyecek herkese şimdiden afiyet olsun.

Yemek Yerlerinde Körcül Deneyim-1.

Ayça Balcı Güngör

aycaba@gmail.com

Sayı: 121, Mart 2024

EEEH Dergi okurlarına k rc l yemek deneyimlerimi paylaşmaya başladığım ilk yazımla ‘‘Merhaba’’ diyorum. Bundan sonrası için zaman zaman gittiğim yemek mekanlarındaki k rc l ipuçlarından size bahsetmeye çalışacağım.

İlk olarak Mart ayının başında arkadaşlarla gittiğimiz eşme Bazlama Kahvaltı mek nından bahsedeceğim. Mek nın birçok yerde şubesi yer alıyor. Biz de bir arkadaşımızın  nerisi üzerine gitmeye karar verdik. İstanbul Teşvikiye’de olan şubeye gitmek için Mecidiyeköy’de buluştuk. Buluşma olacaksa tabii biri kesin beklenir :). Evet, doğru bizim de öyle oldu.

Arkadaşımızı Biraz bekledikten sonra yola çıktık. Otobüse bindikten sonra Maçka Demokrasi Parkı durağında indik ve navigasyonumuzu atık. Bölgenin dar sokaklarında yürümeye başladık. Bazen Navigasyon, bazen birilerine sorarak mek nı bulduk. 5-10 dakika kadar yürüme mesafesi vardı ve navigasyon her zaman doğru çalışmadı. Google Maps dar sokaklarda bazen tam randımanlı alışmayabiliyor.

Mek na ulaştığımızda insanlar kahvaltı için sıra bekliyorlardı. Ancak mek nın yan yana   şubesi olduğu için bize hızlıca sıra geldi. Biz cep şubede kahvaltımızı yaptık. Mek na girdiğimizde sağda ve solda masaların olduğu uzun bir koridordan yürüdük. Masamız en sondaydı ve cam kenarındaydı. İçerinin çok sıcak olduğunu söyleyebilirim. Masanın konumu şansımıza güzeldi çünkü orta bölümlerde müzik vardı ve diğer masaların gürültüsü de sesi arttırıyordu. Önceden rezervasyon imk nı olmadığı için bu mek nda masa seçmek pek mümkün değil.

Kahvaltı için alternatif olarak pek seçeneğiniz yok. Serpme kahvaltı almanız gerekiyor. Serpme kahvaltı için ücret kişi başı olarak alınıyor. Kahvaltıda masaya gelen her şey sınırsız. Görevliler ara ara masaları gezerek gözleme, bazlama ve pişi dağıtıyor.

Çay masada altında bir ısıtıcı olan çaydanlık ile bulunuyor. Çaydanlığın altında bulunan ısıtıcının içinde ateş bulunduğu için masada buna dikkat etmek önemli. Ayrıca çaydanlığın devrilmemesi için dikkatli olmak gerekli. Çay bittikçe görevlilerden yenilemelerini istemek gerekiyor.

Herkesin önünde küçük bir servis tabağı ve içerisinde çatal bıçak oluyor. Masada peçete, ıslak mendil, şeker bulunuyor. Kahvaltının vazgeçilmez eşlikçisi çay için bardaklarımız da masada yerini alıyor tabii ki.

Ortaya peynir, domates, salatalık gibi yiyecekler servis tahtası üzerinde geliyor. Zeytin, bal, kaymak küçük tabaklarla servis ediliyor. Bunlara ek olarak soslar, mezeler var. Ancak soslar ve mezeler küçük tabaklarda genellikle ikişer tabak şeklinde masaya bırakılıyor. Bu yiyecekleri paylaşmak bizim için biraz zorlayıcıydı. Aslında sınırsız olduğu için herkese ayrı küçük tabak isteyebileceğimizi yemek sonrasında düşündük. Küçük tabaklar aslında bir kişilik gibi diyebiliriz. Yani eğer giderseniz masaya konulan meze ve sos tarzı yiyeceklerden kişi sayısı kadar talep etmeniz, paylaşma sorununu ortadan kaldırabilir.

Ara sıcaklarda menemen ve sucuk geliyor ve görevliler tabaklara dağıtma konusunda destek oluyorlar. Mekânda çeşit çeşit reçel olduğunu söylemeden geçemeyeceğim. Balkabağı reçelinden acı biber reçeline, nar reçelinden mandalina reçeline kadar istediğiniz birçok reçeli bulabiliyorsunuz.

Reçel servisi, gözleme ve bazlama servisi gibi işler çalışanlara görev tanımı olarak paylaştırılmış. Görevlilere kendi sorumluluğunda bulunmayan bir talepte bulunulduğunda o işten sorumlu kişiye yönlendiriyorlar. Mekânda görevli sayısı gayet yeterliydi, görevli bulmakta kalabalığa rağmen zorlanmadık. Masanın toplanması için söylemek gerekiyor. Söylemeden masadaki boş tabakları almıyorlar.

Mekânda ücretli olarak ekstra ara sıcak talep edilebiliyor. Ancak kahve gibi ekstra başka bir şey mevcut değil. Bir başka olumsuz nokta ise kahvaltıda su servisi yapılmıyor olması. Su ücreti pahalı. Su alacak olursanız sonradan pişman olmamak için fiyatını sormakta yarar var. Ara sıcaklardan almadığımız için fiyatları hakkında bilgim yok. Kafede sigara içilen alan olmadığı için yemek esnasında sigara dumanıyla kirlenen havaya maruz kalmıyorsunuz.

Gitmeden önce fiyata bakarak düşündüğümde pahalı gelmişti ancak yine de denemek istedim. Sınırsız bir kahvaltı ve ortalamanın üstünde kalite memnun bıraktı. Yeni paylaşımlarda buluşmak üzere.

İncelik ve Dürüstlük Arasında

Yazan: Gary Wunder

Çeviren: Ali Çolak

ali.f.colak@gmail.com

Sayı: 121, Mart 2024

Bir Kör, özellikle görselliğe hitap eden işleri nasıl başarır? Arkadaşları onun duygularını incitmekten korktukları için yaptığı işin eksiklerini söylemekten çekiniyorlarsa bunları doğru yapıp yapmadığını nasıl bilebilir? Missouri Ulusal Körler Federasyonu Başkanı Gary Wunder, "İncelik ve Dürüstlük arasında" adlı hikayesinde bu sorulara cevap arıyor. İşte söyleyecekleri:

Körler için en zorlu işlerden biri, öncelikle görsel etki için yapılan işleri ne kadar iyi yaptığımızı belirlemektir. Banyo aynasında çizgiler var mı? Pencere temiz mi? Gömlek kırışık mı yoksa düzgün ütülenmiş mi? Çit iyi zımparalanmış ve boyanmış mı? Bu gündelik işlerden bazılarıyla uğraşırken ele almamız gereken birkaç konu var. Bu işler Görselliğe hitap ettikleri için istediğimiz etkiyi ne derecede yaratabildiğimizi saptamamız zor oluyor. Yaratmaya çalıştığımız görsel etki, hissedebileceğimiz bir şeye karşılık geliyor mu? Çitin zımparalanması durumunda cevap "Evet"tir. Ancak pencere ya da ayna söz konusu olduğunda cevap "Hayır"dır. Dokunma duygumuzu kullanabiliyorsak işimizi doğrulamak için dokunma eylemi, aradığımız olumlu sonucu değiştirir mi?

Boyama işini kontrol etmek için çite dokunmanın, boya kurduysa muhtemelen uzun süreli bir etkisi olmayacaktır ancak kişinin çabalarının başarılı olduğunu görmek için aynaya veya pencereye dokunması, muhtemelen amaçlanan iyi işi bozması için büyük bir mesafe kat etmesini sağlayacaktır.

Tatmin edici bir görsel etki elde etme çabası sadece ev temizliği ve basit ev onarımlarıyla sınırlı değildir. Giydiğimiz kıyafetlerin bir kısmı, sıcak tutmak gibi işlevsel bir ihtiyacı karşılamak içindir. Ancak nasıl giyindiğimizin önemli bir bölümü, içinde yaşadığımız topluluklar tarafından tanımlandığı şekilde görsel olarak çekici görünmekle ilgilidir.

Çocukluğum bir çiftlikte geçti ve orada iyi giyinmek, iki ya da üç günde bir temiz bir kot pantolon ve temiz bir gömlek giymek ve ara sıra spor ayakkabılarını yıkamak anlamına geliyordu. Lise, üniversite ve nihayetinde profesyonel bir işe girdikten sonra iyi giyinme kurallarının değiştiğini gördüm. Artık ütülenmiş beyaz bir gömlek, iki veya üç parçalı güzel bir takım elbise ve yeni boyanmış Brogue ayakkabılar giymem gerekiyordu.

Benim ailemde bir çift Brogue ayakkabı almak büyük bir olaydı. Geçimini ev ve diğer binaların yapımında kullanılan büyük iş makinelerini çalıştırarak sağlayan bir ailede Brogue ayakkabılar gündelik giyim parçası değildi. Brogue ayakkabılar, düğünlerde ve cenazelerde ortaya çıkan özel günlere ait kilise ayakkabılarıydı.

Evde geçirdiğim 18 yıl boyunca babamı süslü bir çift ayakkabıyı iki ya da üç kereden fazla boyarken görmediğimi sanıyorum. O zaman bile onu bunu yaparken görme deneyimim, ayakkabıları bir bezle, süngerle ya da her ne kullanıyorsa onunla ovarken çıkardığı sesi dinlemek anlamına geliyordu.

Ayakkabı boyasının kokusuna aşınaydım ve ayakkabıların görünümünü iyileştirmek için boyandığına dair genel bir fikrim vardı ancak bir çift ayakkabıyı kendim boyamayı hiç denememiştim. Bu işi deneme fikrini dile getirdiğimde, ayakkabı boyasının çok pis ve elden çıkarılması oldukça zor olduğu ve bundan uzak durmamın iyi olacağı uyarısı ile karşılaşmışım. Elbette tüm bunlar, Brogue ayakkabılar bir lüks olmaktan çıkıp iş kıyafetimin önemli bir parçası olmaya başlayınca değişti. Onları günlük olarak iki hafta giymem, muhtemelen ben çocukken bu tür ayakkabıların bir yıl boyunca kullanmama eşdeğerdi. Kısa süre sonra ayakkabıların bakımlarıyla ilgilenmem gerektiği aşikâr oldu, aksi takdirde görünüşümü şıklaştırmaktan ziyade kötüleştireceklerdi.

İlk boya alışverişim için eczaneye gittiğimde, boyanın sıvı ve balmumu olmak üzere iki türde olduğunu öğrendim. Hangisini almalıydım? Eczacının yaptığı açıklama beni balmumunun kullanımının daha kolay olacağına ikna etti, ben de parayı uzattım ve ilk boyayı denemek için eve gittim.

İlk varsayımım, ayakkabının görünümünü iyileştiren şeyin, tıpkı ekmeği fıstık ezmesiyle kaplamak gibi onu boyayla kaplamak olacaktıydı. Boyanın ayakkabılar için koruma görevi göreceği fikrine kapıldım ve bu yüzden cesaret edebildiğim kadar çok koruma uyguladım. Ellerime boya bulaşması konusundaki uyarıları hatırlayarak boyayı süngerle sürdüm ve üzerime bulaşmaması için çok özen gösterdim. Tanrı korusun, ellerime bulaşması halinde çıkarmanın ne kadar zor olacağına dair açıklamalardan ayakkabı boyasının zehire yakın bir şey olduğunu düşünmeye başlamıştım ve üzerime bulaşması halinde sarhoş bir dürtüyle vücutlarına dövme yaptıran ve daha sonra bu hatanın sonuçlarını hayatlarının geri kalanında taşımak zorunda kalanlar gibi sonsuza kadar iz bırakacağıma inandım.

Ayakkabılarımı bir gören arkadaşımın ilk incelemesine sunduğumda, bana boyayı çıkarmayı başaramamışım gibi görüldüğünü söyledi. Önceki açıklamamdan da anlayabileceğiniz gibi ne demek istediği hakkında hiçbir fikrim yoktu. Açıkladığı üzere, görsel efektin boyanın sürülmesi ve ardından titizlikle çıkarılmasıyla bir ilgisi vardı, sonuçta ayakkabının görünümünde bir iyileşme oluyordu.

Böylece, ayakkabı parlatma sanatına dair yeni bir anlayışla cömertçe sürdüğüm boyayı çıkarmak için bir havluyla şiddetle ovalayarak ayakkabılarım üzerinde çalışmaya başladım. İkinci bir inceleme bana ilkinden daha yüksek bir puan getirdi ancak parlatmamda hala büyük sorunlar vardı. Sadece çok fazla boya kullanmakla kalmamış, aynı zamanda boyayı özensiz ve tutarsız bir şekilde uygulamıştım.

Tüm bunlardan daha da kötüsü, (dehşetin dehşeti) bu kez ellerime gerçekten ayakkabı boyası bulaştığını öğrendim. Birkaç dakika için ayakkabılarımın durumunun hiçbir önemi yoktu. Önemli olan tek şey, beni sonsuza dek ailesinin sevgi dolu tavsiyelerini hiçe sayan ve ayakkabı boyasını deneyen -evet, gerçekten deneyen- dikkatsiz ve talihsiz kör adam olarak etiketleyecek bu korkunç kazayı nasıl atlatabileceğimi bulmaktı.

İçime çekmemiş olmamın bir önemi var mıydı? Sabun, su ve birkaç kez tekrarlanan kuvvetli el yıkama işleminin bu maddenin tüm izlerini yok edeceğini öğrendiğimde çok rahatladım. Ve böylece, bir kez daha iş başına döndüğümde ellerimi sadece boyayı uygulamak

için değil, aynı zamanda tutarlı bir şekilde yaydığımdan emin olmak için kullanma özgürlüğüne sahip olduğumu bilerek yaptım.

Bir süre sonra, ayakkabı boyama çabalarım niteliksiz başarısızlıklardan daha makbul bir şeye dönüştü. Bu şeyin tam olarak ne olduğunu söyleyemem ancak havaalanında boyatmak için para ödediğim ayakkabıların bana iltifat getirdiğini, kendi boyadığım ayakkabıların ise sadece sessizlik getirdiğini fark etmeye başladım.

Aileme ya da arkadaşlarıma ayakkabılarımın durumunu sorduğumda ve onları bir gece önce parlattığımı söylediğimde, her zaman üzerinde çalışmışım gibi görüldüğü söylenirdi. Bundan sonra sohbet, ayakkabıların görünümünden temizliğin erdemlerine ve kişinin dış görünüşüne dikkat etmesine doğru kayardı. Muhtemelen benden daha becerikli olan pek çok kişi ayakkabılarını tamamen ihmal ederken benim ayakkabılarıma önem vermem ve onları parlatmaya zahmet etmem takdire şayandı.

Havaalanında boyanan ayakkabıların iltifat gördüğünü, benimkilerin ise görmediğini bildiğimden yaptığım işin kalitesinin bir şekilde ayakkabı boyama uzmanlarınınki kadar iyi olmadığını varsayıyordum. Ayakkabı boyalarımın nasıl farklı olduğunu öğrenmeye çalışmak için arkadaşlarımdan işimi eleştirmelerini ve parlatmayı iyileştirmek için bana önerilerde bulunmalarını isterdim.

Yine sohbet kısa bir süre sonra yaptığım işten, onları önemsememin ve parlatmak için zaman ayırmamın ne kadar harika olduğuna geçirdi. Ne kadar yalvarıp yakarırsam yakarayım ve hangi güvenilir arkadaşşıma sorarsam sorayım, parlatma denemelerimin görünümünü nasıl iyileştirebileceğim konusunda neredeyse hiç öneri almadım. Zaman zaman ayakkabı boyalarımı değerlendirme sorununu düşünür ve gerçekten bir sorun olup olmadığını merak ederdim. Belki de sadece hoş olmayan bir güven eksikliği gösteriyordum ve asıl sorun ayakkabılarımdaki parlaklık değil, kendime olan güven eksikliğiydi.

Bana tavsiyede bulunan insanlar gerçekten değerli dostlarımsa, neden ayakkabılarımın iyi görüldüğü konusunda onların sözüne güvenmiyordum? İnsanın saçını bir profesyonel tarafından

kesip şekillendirdiği gün, kendi yıkayıp taradığı sonraki günlere kıyasla her zaman daha fazla iltifat aldığı doğru değil miydi?

Ayakkabı boyalarımın değerlendirilmesini kabul etme konusundaki çekincemin kökleri, ben bir delikanlıyken meydana gelen bir olaya dayanıyor. Ailem zaman zaman kör biriyle ya da kör birini tanıyan biriyle tanışır ve benim de tanışmak isteyip istemediğimi sorardı. Böyle bir vesileyle annem, küçük kasabamızdaki arkadaşlarını ziyaret eden kör bir çiftle tanışmamız için fırsat buldu. Annemle bunun iyi bir şey olacağı konusunda hemfikirdik. Böylece, bir cumartesi öğleden sonra kör çiftin aşağıya inmesini beklemek üzere oturma odasına götürüldük. Kör adamın arkadaşları için döşediği mobilyalara oturduk ve yaptığı iş çok beğenilirken fısıltılı seslerle bir sandalyenin kolundaki kusurdan bahsetmememiz konusunda uyarıldık. Adamın yaptığı işten büyük gurur duyduğunu ve arkadaşlarının, bu takdire şayan çalışmayı gölgeleyen iz, çizik, leke ya da her neyse ondan bahsetmeleri halinde duygularının incineceğinden endişe ettiklerini anlamıştık.

Açıkçası kusurun tam olarak ne olduğuna pek dikkat etmedim, küçük sırrımızla yetişkinlerin güvenini kazanmış olmak gururumu okşamıştı. Sırrı bilmekten ve saklamaktan biraz rahatsızlık duydum ama bu rahatsızlığın kaynağı bir süre aklıma gelmedi. Kendimi gerçekten bir yetişkinmişim gibi hitap edilmeme kaptırılmışım (ve on dört yaşındayken kesinlikle öyle olduğumu biliyordum). Eğer yetişkinler gizlenmenin doğru yol olduğunu düşünüyorlarsa bu konuda onlarla tartışmak, odadaki yetişkinliğe adım atmış en yeni kişi olan bana düşmezdi. Ayrıca, kör adam için ben de üzülmişim, o zaman onun bir şekilde benden çok farklı olduğuna inanmışım ancak sonra şansım yaver giderse bir gün benim de onun gibi bir kör adam olacağımı çok sonra fark ettim.

Az önce anlattığım gün, hoş ve kör bir çiftle tanıştım; biraz yiyecek ve içecek paylaştık. Ancak o günden aldığım ders, iki yeni tanıdığın ve tatlı sohbetin çok ötesine geçti. Öğrendiğim şey, hayırseverlik ve incelik adına, yapabileceğim herhangi bir şey hakkında bana samimi ve tarafsız bir değerlendirme yapmalarının birlikte çalıştığım pek çok kişi tarafından kabul edilemez olarak değerlendirileceğiydi.

O kör adama vermeye çok istekli olduğum sadaka bana geldiğinde hoş karşılamamıştım ama benim bunu hoş karşılayıp karşılamamam önemli değildi çünkü bu şüpheli sadakayı verip vermeme kararı bir başkası tarafından verilecekti. Bu kişinin iyi bir arkadaş olması ya da aramızda güçlü güven bağları olması önemli değildi. Aslında paylaştığımız dostluk, arkadaşlarımın gizlilik içinde hareket etmeleri için en güçlü ve en zorlayıcı neden olabilirdi. Bu arka plan göz önüne alındığında, belki de neden ayakkabılarım hakkında samimi ve tarafsız bir değerlendirme yaptırmanın bir yolunu aradığımı anlayabilirsiniz. Bu ilham bana bir sabah Ulusal Körler Federasyonu'nun sponsor olduğu bir etkinliğe katılmak üzere taksiye binerken geldi. Beni götüren taksi şoförü oldukça iyi tanıdığım biriydi; ikimiz de bilgisayarlara, beyzbola, siyasete, dine ve taksimetrenin sürekli tıkırtısından rahatsız olmamak için konuşulabilecek her türlü konuya ilgi duyuyorduk.

Taksi şoförü beni "Ee delikanlı, günün nasıl geçti?" sorusuyla karşıladığında bende yoğun bir gün olduğunu, kahvaltıya gittiğimi, ayakkabılarımı boyatmaya gittiğimi ve şimdi de havaalanına doğru yola çıktığımı söyledim. Taksi şoförü ayakkabılarıma bakarak "Demek bu sabah gidip ayakkabılarını boyattın, öyle mi?" dedi. "Evet" dedim, onları parlatmanın önemli olduğunu düşünüyordum ve bugün bu işi yapmak için en uygun gün gibi görünüyordu. Taksi şoförü daha sonra beyzbol konusuna ve o sırada Dünya Serisi'nde mücadele eden St. Louis Cardinals ile Kansas City Royals arasındaki rekabete döndü. Maçla ilgili yorumunun tam ortasında duraksadı ve neredeyse bir kenara çekilerek "Bu sabah ayakkabılarını boyattın, değil mi?" diye sordu. "Evet" dedim, "Aslında uyusam iyi olurdu ama sabah erkenden gidip onları boyattım."

Daha sonra şoförün yorumu beyzboldan bilgisayarlara geçti, kendisi amatör bir bilgisayar meraklısıydı ve benim de bir bilgisayar programcısı olduğumu biliyordu. Sisteminin daha verimli çalışmasını sağlamak için sık sık benden bilgi alırdı. Yine, IBM'in hakimiyeti ve piyasadaki diğer sistemlerin üstünlüğü hakkındaki güçlü görüşlerinin tam ortasında şoför sözünü keserek "Demek bugün ayakkabılarını boyattın, hee?" dedi. Yine olumlu cevap verdim.

Havaalanına yaklaştığımızda küçük şehrimizi sarsan yeni bir cinayet hakkında konuşurken sohbet, bilgisayarlardan suça kaydı. Suçun kapımızın hemen dışında pusuda beklediği bu dünyanın üzücü durumu hakkındaki konuşmasının ortasında bir kez daha sözünü kesti ve "Söyle bana delikanlı, ayakkabılarını parlatmak için senden para alan o ahlaksız pislik--- - kimdi?" dedi.

Brogue ayakkabılarımın görünüşü hakkında muhtemelen tarafsız bir yargıya varmış olsam da bu öfkeli adamın gidip benim adıma hayali ayakkabı boyacısıyla hesaplaşmak isteyebileceği ihtimalini hesaba katmadığımı fark ederek kekeledim. Sorunun etrafında dolanıp durdum ve ne tür bir iş yaptıklarını sordum. Taksi şoförünün beyzbol, bilgisayar ve suçlar hakkında -ki burada bir suçun işlendiğinden emindi-, söyleyecekleri olduğu kadar ayakkabılarım hakkında da söyleyecek çok şeyi vardı.

Şoförye göre, ihmalkâr boyacı sanki ayakkabımın sadece burun kısmı görünecekmiş gibi yapmıştı işini. Büyük bir duygusallıkla ayakkabıların yan taraflarında hala boya izleri olduğunu ve topukların hiç dokunulmamış gibi görüldüğünü açıkladı. Evet, taksi şoförünün bakış açısından hala bir suç meselesi hakkında konuştuğumuz açıktı ve bana o ayakkabı boyasını veren her kimse ondan uzak durmalıydım.

Şimdi en azından elimde üzerinde çalışabileceğim bazı veriler vardı. Bu işi önemsememin ne kadar harika olduğu ve bu işe kalkışmamın ne kadar cesurca olduğu sürecini aşmıştık. O zamanlar bu eleştiri kulağa ne kadar kötü gelse de artık sadece ayakkabımın burnunda bile olsa kaliteli bir parlaklık sağlayabileceğime inanmak için nedenlerim vardı. Ayakkabı boyasını sürerken ve çıkarırken daha düzenli olursam işimin gerçekten de kabul edilebilir olacağını düşündüm.

Şaşırtıcı olan ve büyük faydasını gördüğüm bir şey de ayakkabımın sorun yaşadığımı bildiğim belirli bölgeleri hakkında arkadaşlarıma soru sorduğumda her ne hikmetse, onların da kendi yapıcı eleştirilerini sunmakta özgür hissettikleriydi.

Bu hikâyeyi, kızımın Amerika Birleşik Devletleri'ndeki en iyi üniversiteye gidebilmesi için gelirimini desteklemek amacıyla geceleri ve hafta sonları çalışacak kadar başarılı bir ayakkabı boyacısı olduğumu söyleyerek bitirebilseydim keşke. Umarım okuyabilir ancak benim günlük işimden sağlayabileceğim gelirden daha fazlasına ihtiyacı olursa bunu kendi başına kazanmanın bir yolunu bulması gerekecek.

İşin aslı şu ki, benim ayakkabı parlatmalarım ustaların sunduklarıyla aynı kalitede değil. Yine de ayakkabı parlatma becerim en azından artık ara sıra iltifat almamı sağlıyor ve yaptığım iş normalde bir zamanlar alametifarikam ve imzam olan o el değmemiş lekelerden ve boya lekelerinden arınmış oluyor.

Ulusal Körler Federasyonu'ndaki çalışmalarım sırasında bazen eyalet kongrelerine katılmam isteniyor ve bu hikâye, konuşmalarında yer buluyor. Bu hikâyeyi ilk kullanmaya başladığımda amacım oldukça ciddi bir yemek konuşmasına mizah katmaktı. Daha sonra bu hikâye, biz körlerin bazen başkalarının bize vermekten korktuğu görsel bilgilere ulaşmak için nasıl zeki olmamız gerektiğini açıklamak için kullanabileceğim bir araca dönüştü.

Diğer zamanlarda bir konu hakkında verdiğim dersin beni, dağıtacak büyük bilgeliğin incileri olduğunu düşünen biri gibi gösterdiğini düşündüğümde araya biraz kendini küçümseyen mizah katmak için hikâyeyi anlattım. Ancak bu hikâyeyi anlatırken amacım, birbirimizle ilişkilerimizde nasıl bir dengeye sahip olmamız gerektiğine işaret etmektir. Körler olarak hayırseverlik adına insanların bazen bilmemiz gerektiğini düşündüğümüz şeyleri bize söylemekte isteksiz davranacaklarını anlamamız gerekir. Eğer bu bilgiyi istiyorsak körlük onu elde etmenin bir yolu üzerinde çalışmamızı gerektirecektir.

Denge, bu gerçeği basitçe kabul ettiğimizde ve ihtiyacımız olan bilgiyi almak için fazladan çaba sarf etmek zorunda kaldığımız için kendimizi tükenmiş hissetmeyi bıraktığımızda devreye girer. Denge, bir durumda bizi hayal kırıklığına uğratan hayırseverlik ve inceliğin eğitim almak, bir işe girmek ve toplumumuzda dolu dolu yaşamak için bir şans istediğimizde bize uzanan aynı hayırseverlik ve incelik olduğunu fark ettiğimizde devreye girer.

Gerçeğin tamamını öğrenememiş olabileceğimiz şüphesi, biz körlerin de insanlara eleştirel gelebilecek bilgiler verme konusunda, onlardan kullanamayacağımızı ya da gerçekten istemediğimizi düşündükleri bilgileri istediğimizde bazen görenlerin olduğu kadar suskun olduğumuz bilgisiyse yan yana yaşamak zorundadır.

İncelik ve dürüstlük arasındaki çizgide yürümek, kör ya da gören hiç kimse için kolay değildir ancak her ikisinin de var olduğu ve her ikisinin de yolculuğumuzda bize yardımcı olmak için kendi farklı işlevlerine hizmet ettiği için minnettar hissederek konuyu terk ediyorum.

Anlatamıyoruz!

Burak Sarı

buraksari2014@gmail.com

Sayı: 121, Mart 2024

İnsana değersiz kabul edildiği nasıl hissettirilir? Bir kentin sakinlerinin bir kısmının yok sayılması neden kanıksanır? Sorular sorular... Soru sorana derttir, muhatabı tınmaz çünkü. Elinde sorularla kalırsın. Yanıtlanmayan sorular eline yumurtlar ve yeni soruları doğurur. Yok sayılmamak için ne yapmalıyız? Bu çağda böylesi bir yok sayılma yeteneğini nasıl edinmişiz? Bunu kırmak için ne yapmalı? Aslında soruya da söze de gerek yok. Hepsi tükendi çünkü. Çünkü bir adım ileri, iki adım geri yürümek yeterince yorucu bir aktivite. Mesela döndük dolaştık bir yerel seçimin kıyısına geldik yine. İsteriz, taleplerimiz değişsin. Hatta zor şeyler isteyelim. 100 yıl öncesinin taleplerini temcit pilavı gibi tekrarlamayalım. Nerdee? Hayaller Paris gerçekler Ankara. Hala gölgesiyle yetiniyoruz hayallerimizin. Hala gırtlak patlatıyoruz gerçekleşsin diye. Dergimiz 10 yaşında ve ben dergimizin ikinci sayısında Ankara'da sesli otobüs sürecini yazmışım. Tam on yıl sonra tekrar yazmak zorunda kalıyorum. Kahrolsun bağızı şeyler!

Nereden Nereye?

2010 yılıydı. İstanbul'da Engelsiz Erişim'in otobüslere sesli anons ekletme projesini duymuştuk. Heyecanla sürece dahil olup işimizi bile tehlikeye atıp her gün izin alarak belediyenin bütün birimlerini arşınlamıştık. Henüz otobüslerde akıllı sistem bile yok. Saatlerce yürüdüğümüzü hatırlıyorum. Öyle ki annem sabah beni uyandırmaya geldiğinde "Biz kendi aramızda konuşup size dönüş yapacağız" diyecek kadar olayla bütünleşmişim. Yeter ki bir adım atılsın diye seçenekleri bile komik bir vasatlığa indirgemıştık. Akıllı otobüslerde otomatik anonslar ana talebimiz ama şoförün önüne mikrofon konulabilir, kasetten çalınabilir gibi ilkel yöntemleri bile önermiştik. Benimsemediğimizi söyleyerek tabii. Olsundu. Yeter ki bu iş bir kere başlasındı. Gerisi gelirdi. Çok pis yanıldığımızı, halk pardon rant odaklı belediyeçilik gösterdi.

O zaman akıllı durak sistemine geçiş süreciydi ve şartnamemizi sürece eklemişlerdi. Yıllar sonra hayata geçirildi de. Şürpriiz! O kadar uğraştığımız sistemler keyfi olarak

kapatılıyor. Vatandaşın başı ağrıyormuş. Hani ben en arkadaki teyzenin damadının ne halt yediğini bile en önden duyarken kimsenin başı ağrıyıyor ama sesli anonslar baş ağrıyormuş. Sonra sistemsiz arıza bahanesini keşfetti belediye. Şimdi Ankara’da milyonda bir otobüste anons sistemi çalışıyor. Hatta pirince giderken evdeki bulgurdan olma deneyiminin nasıl olduğunu göstermek için 90’li yıllardan beri sorunsuz çalışan metro anonslarını da çalışmaz hale getirdi belediyemiz.

Tüm illerde olduğu gibi Ankara’da da deyimlerle halkın ilişkisini bile ölçecek kadar güçlü bir belediye var. Hatta çok şakacı Ardahan Belediye Başkanı “Her şey bitti de engelli yolu mu kaldı?” demişti. İşte tüm belediye başkanlarının iç sesi idi ağızdan çıkan ayrımcı sözler.

Biz gelelim Ankara’ya tekrar. Belediye büyük bir başarı gösterip 10’a yakın kör derneğini bir araya getirdi. Yok, ildeki derneklerle yaratıcı çözüm bulmak için değil. Protestonun kolektifleştirilip sahiplenilmesinin önemini zihnimize çakmak için. Önce bir araya gelip #EgoSesVer dedik. Eşzamanlı olarak 153’e talep oluşturduk. Sonra belediyenin önünde aldık soluğu. Bizi yoğun bir katılımı karşıladılar desek de inanmayın. Kimse yoktu belediyeden ama sesimizin ulaştığının belirtileri var. Bu yazıyı tesadüfen okuyan birisi olsaydım şaşırırdım. Bu kadar basit bir talep niye çözülmez? Körleri geçtik, kenti bilmeyenler ve yaşlılar var. Kaldı ki sadece körlerin talebi olsa bile belediye bunu yapmak zorunda. İş bu. Hiç kibarlaşmaya gerek yok. Yapması gerekeni yapacak. Şu çağda “Durak kaçıracağım” kaygısını yaşamak zorunda değilim. Kitaba, hayallere, düşünmeye ayıracağım yol sürecini durak saymaya ayırmak zorunda değilim. Yanımdakine sormak zorunda değilim. Şoförün hakaretini işitmek zorunda değilim. Kimse de bana durağı söylemek zorunda değil. Rahatsız edilmemek herkesin hakkı. Sıradan olma hakkımın dahi mücadelesini vermek zorundayım muhatabım da her türlü tepkiye hazır olsun.

Samsun’dan Sakarya’ya, Ankara’dan İzmir’e her yerde toplu taşımının erişilebilir olmadığına dair şikayetler yağıyor. Yani her yolu deniyoruz ama derdimizi anlatamıyoruz. Her yerel seçimler gelirken bu kadar basit çözümleri bile parti ve adayların gündemine sokamamak

da bizim derdimiz ve özeleştirimiz olsun. şu da son sözümüz olsun: “Eşit, Erişilebilir ve Engelsiz Kentleri size rağmen oluşturacağız. Belki siz olmayacaksınız ama biz kesin olacağız.”

Birlikte Öğrenelim Miniğim-5: “Bir Kabuğu Paylaşmak” Kitap Tanıtımı

Ayşe-Turgay Gümüş

sevgiozgurluktur@gmail.com

Sayı: 121, Mart 2024

Baharın kendini hissettirmeye başladığı, kışın soğuk ve durgun günlerinden çıkıp yazın sıcak ve kıpır kıpır günlerine doğru yol aldığımız şu günlerde İzmir’den bir kez daha merhaba sizlere değerli okurlar. Zaman geçse de aylar, yıllar hatta çağlar değişse de yaşayanların dünyasında değişmeden kalan ve bizi biz yapan önemli bazı kavramlar var. Paylaşmak, birlikte yaşamak, dostluk... Biliyoruz ki dünya ne kadar merkez kaç kuvvetinin etkisiyle benmerkezciliğin sınırlarında dolaşırsa da biz insancıkları bizi savrulup gitmekten, kaybolmaktan koruyan kuvvetlerden en önemlileri işte bu çağların aşındırıcılığına direnen kavramlar. Hafif felsefe kokan yetişkin bilgiçliğiyle yüklü bu girişten sonra özümüze geri dönelim ve yine çocuk dünyasının o sıcacık haritasında kendimizi kaybedelim.

Bu yazımızda sizler için heybemizden çıkan; yukarıda sözünü ettiğimiz dostluk, birlikte yaşam ve paylaşmak üzerine kurgulanmış sıcacık bir su öyküsü anlatan Julia Donaldson tarafından yazılmış “Bir Kabuğu Paylaşmak“ adlı kitap.

İş Bankası Kültür Yayınları’ndan çıkan kitabın yazarının Julia Donaldson olduğunu daha önce söylemiştik. Otuz iki sayfadan oluşan kitap, İş Bankası Yayınları’ndan çıkan birçok çeviri çocuk kitabında imzası bulunan Ali Berktaş tarafından dilimize kazandırılmış. Özgün adı “Sharing a Shell” Olan kitabın çizimlerini Lydia Monks yapmış. Mısra’nın metnini de görsellerini de çok sevdiğini, bir dönem bu kitapla yatıp bu kitapla kalktığımızı söylemeliyiz. Kitap, altı ile on yaş arası çocuklara tavsiye edilmiş ama bizce üç yaşından itibaren okunabilir. Metindeki ses ve kelime tekrarları, çocukların hoşuna giden bir şiirsellik yaratıyor. Julia Donaldson’la ilgili tanıtımlara baktığımızda şiirsel masallar yazdığını, yazarlık yaşamına da televizyonlar için çocuk şarkıları yazarak başladığını göreceksiniz.

Kitap, kabuğu olmayan ve bir kuştan kaçan bir yengecin diğer hayvanlardan evlerini paylaşmalarını istemesi ve kimsenin onunla evini paylaşmayı kabul etmemesiyle başlıyor.

Burada “Paylaşamazsın kabuğumu benimle. Benimle de benimle de!” şeklinde bir bölüm var, bizim tipitoş defalarca sadece bu bölümü okutuyordu bize. Bir ara evde “Benimle de benimle de“ diye geziyorduk. Sonunda yerleşecek bir kabuk bulan yengeç, fırçaya benzettiği bir tüplü kurt ve kabarcığa benzettiği bir deniz gülüyle karşılaşılıyor ve kabuğunu gönülsüz de olsa onlarla paylaşmaya başlıyor. Deniz gülünün dokunaçlarıyla diğer deniz canlılarını uzaklaştırmasının anlatıldığı satırlarda Mısra’yla birbirimizin burunlarını kendi dokunaçlarımızla yakalama oyunu oynadığımızı söyleyelim. Okumak ve oyun at başı giden iki eylem zaten bizim ailede. Kabuk dar gelmeye başlayınca yengeçle deniz gülü gerginlikler yaşamaya başlıyor ve sonunda yengeç kıyıda bulduğu bir bardağa, deniz gülü ise bir dondurma kabına taşınıyor. Kabuklarını ve çevreyi temizleme çabasıyla gördüğümüz tüplü kurt, iki arkadaşın arasını bulmaya çalışıyor ama nafile... Bir fırtınada evleri ezilen yengeç ve deniz gülü sonunda daha büyük bir kabukta tüplü kurtla birlikte yaşamaya devam ediyorlar.

Okurken miniğinizle yapabileceğiniz çevre bilinci, dostluk ve bir arada yaşam gibi konularda minik sohbetlere bir kapı aralayan bu hoş kitabın GETEM’de bulunduğunu bilmek, kitabı miniğinizle okumak konusundaki motivasyonunuzu arttıracaktır sanıyoruz. Yazarın dilimize çevrilmiş ve cebren ve hileyle bizim kitaplıklarımızda yer edinmiş kitaplarını sayarsak bu yazının sayfa sayısı epey artabilir ve her ne kadar basılı bir dergi olmayıp maliyetler falan filan demese de nemrut ama tatlı editörümüz bize kızabilir. Bu nedenle yazarın en bilindik bazı kitaplarının adlarını söylemekle yetinelim. Sevgi dolu bir devin hikayesinin anlatıldığı İyi Yürekli Dev Memo, komik bir korku hikayesi olan Yayazula ve Yayazula’nın Çocuğu, yine keyifli bir dostluk hikayesi olan Minik Salyangoz Pepe ile Dev Balina Zeze, eğlendirirken öğreten öğretirken eğlendiren Meşe Palamudu Ormanı’ndan Masallar Serisi yazarın kitaplarından bazıları. Her biri ayrı bir yazının konusu olan bu kitapları da gelecek yazılarımızda sizlere anlatacağımızı umuyoruz.

Yazımızı babasının Mısra’ya notuyla bitirelim: Sevgili kızım, bu kitabı benim de ne kadar sevdiğimi unutma. Hep “Enne okusun, enne okusun!” denmez. Benim de sesim var. Ben de okumak istiyorum sana. Bu kadar da anneci pardon enneci olunmaz ki canım.” Biz yeni kitaplar keşfetmeye ve keşiflerimizi buradan sizinle paylaşmaya keyifle devam edeceğiz. Siz de

kitapların gizemli dünyasındaki bu keşif yolculuğunda bizimle olmaktan keyif alıyorsanız bizi okumaya devam edin anacım.

Görme Engelliler İçin Daha Kapsayıcı Bir Medya Deneyimi

Sarper Arıkan

sarperarikan@gmail.com

Sayı: 121, Mart 2024

Teknolojinin hızla ilerlediği çağımızda, herkesin bu gelişmelerden eşit şekilde faydalanabilmesi gerektiği konusu giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Federal İletişim Komisyonu'nun (FCC) "Accessible TV and Set-Top Box Controls, Menus and Program Guides" başlıklı raporu bu alanda atılmış önemli adımlardan birini temsil etmektedir. Bu rapor görme engelli ve kör bireylerin televizyon ve set üstü kutu kontrolleri, menüleri ve program rehberlerine erişimini kolaylaştırmak için belirlenen yeni tüketici erişilebilirlik kurallarını detaylandırmaktadır. Bu makalede, FCC'nin bu yöndeki çalışmalarının önemi ve toplum üzerindeki etkileri ele alınacaktır.

Erişilebilirliğin Toplumsal Boyutu

Erişilebilirlik sadece teknolojik bir gereklilik değil, aynı zamanda toplumsal bir sorumluluktur. Görme engelli ve kör bireyler toplumun ayrılmaz bir parçasıdır ve teknolojik gelişmelerden tam olarak faydalanabilmelidirler. FCC'nin belirlediği erişilebilirlik standartları bu bireylerin bağımsızlıklarını artırırken günlük yaşamlarında önemli bir rol oynayan medya içeriklerine erişimlerini de kolaylaştırır. Bu, toplumda eşitliği ve kapsayıcılığı teşvik eden bir adımdır.

Erişilebilirlik aynı zamanda, bireylerin sosyal hayata katılımını ve toplum içindeki etkileşimlerini de artırır. Görme engelli bireylerin medya içeriklerine erişimi onların güncel olaylardan haberdar olmalarını, eğitim ve eğlence içeriklerinden faydalanmalarını ve sosyal yaşamın bir parçası olmalarını sağlar. Bu durum bireylerin toplumda daha aktif ve üretken roller üstlenmelerine olanak tanır.

Teknolojik İnovasyon ve Erişilebilirlik

FCC'nin raporunda belirtilen erişilebilirlik gereksinimleri teknoloji üreticileri için bir inovasyon fırsatı sunar. Üreticiler bu gereksinimleri karşılamak için yaratıcı çözümler geliştirmeye teşvik edilirler. Sesli komutlar, dokunmatik olmayan arayüzler ve sesli geribildirimler gibi yenilikçi özellikler sadece görme engelli ve körler için değil, genel kullanıcı deneyimi için de değerli katkılar sağlar. Bu, teknolojinin sadece bir kesimi değil, herkesi kucaklayan bir araç haline gelmesini sağlar. Bu yenilikçi çözümler, aynı zamanda pazarın genişlemesine ve yeni kullanıcı segmentlerinin keşfedilmesine olanak tanır. Erişilebilirlik özellikleri, yaşlı nüfus gibi daha geniş bir kullanıcı kitlesinin de teknolojiyi daha rahat kullanabilmesini sağlar. Bu durum, teknoloji üreticileri için yeni pazar fırsatları yaratırken toplumun genelinde teknoloji kullanımını arttırır.

Toplumsal Farkındalık ve Algı

FCC'nin bu alandaki çalışmaları, toplumda erişilebilirlik konusunda farkındalığı arttırır. Erişilebilirlik sadece bir azınlık için değil, yaşlılar, geçici engeli olan bireyler ve hatta çeşitli durumlarda herkes için önemlidir. Bu tür düzenlemeler toplumun erişilebilirlik konusundaki algısını değiştirerek daha kapsayıcı bir toplum yapısının temellerini atar.

Erişilebilirlik konusunda artan farkındalık, aynı zamanda bireylerin ve kurumların bu konudaki sorumluluklarını da hatırlatır. Toplumun her kesimi erişilebilirlik konusunda bilinçli davranmalı ve kapsayıcılığı teşvik eden uygulamaları benimsemelidir. Bu sadece teknoloji üreticileri ve hizmet sağlayıcıları için değil, eğitim kurumları, işletmeler ve hükümetler için de geçerlidir.

Yeni Standartların Uygulanması ve Zorluklar

FCC'nin belirlediği erişilebilirlik standartlarının uygulanması, cihaz üreticileri ve hizmet sağlayıcıları için yeni zorluklar ve sorumluluklar getirir. Bu kurallar sektördeki şirketleri, ürün ve hizmetlerini herkes için erişilebilir hale getirme konusunda bilinçlendirir. Ayrıca, bu standartlar sayesinde erişilebilirlik özelliklerine sahip cihazların edinilmesi ve kullanılması konusunda daha şeffaf ve erişilebilir bilgilere sahip olunur.

Bu süreç, teknoloji üreticileri ve hizmet sağlayıcıları için hem maliyet hem de tasarım açısından zorluklar içerebilir. Ancak bu zorlukların üstesinden gelmek sadece mevcut kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamakla kalmaz, aynı zamanda teknolojinin daha geniş bir kullanıcı kitlesine ulaşmasını da sağlar. Bu uzun vadede hem toplumsal fayda hem de ekonomik kazanç anlamına gelir.

Sonuç

FCC'nin "Accessible TV and Set-Top Box Controls, Menus and Program Guides" raporu teknolojik erişilebilirlik alanında atılmış önemli bir adımdır. Bu çalışma görme engelli ve kör bireylerin medya içeriklerine erişimini kolaylaştırırken toplumda erişilebilirlik konusunda daha geniş bir farkındalık yaratır. Erişilebilirlik sadece birkaç birey için değil, toplumun tüm kesimleri için önemlidir ve FCC'nin bu alandaki çalışmaları, daha kapsayıcı bir toplum yapısına doğru önemli bir adımdır. Bu adımlar herkes için daha adil ve erişilebilir bir teknolojik geleceğin temellerini atmaktadır. Bu süreçte teknoloji üreticileri, hizmet sağlayıcıları, politika yapımcılar ve toplumun tüm kesimleri önemli roller üstlenmektedir. Erişilebilirlik teknolojik ilerlemenin sadece bir yönü değil, aynı zamanda toplumsal ilerlemenin de bir göstergesidir. Bu ilerleme her bireyin teknolojiyi tam anlamıyla kullanabilmesi ve toplumda aktif bir rol oynayabilmesi için gerekli olan temel bir adımdır.

“Karanlıktan Aydınlığımız!”

Ecrinnur Aytekin

ecrinnuraytekin50@gmail.com

Sayı: 121, Mart 2024

Merhabalar çok sevgili EEEH Dergi okurları. Bahar mevsiminin ilk ayından hepimize çok sevgi ve selamlar.

Bu ay yine şiir okurken karşılaştığım bir muamele üzerine yazıyorum. Çoğunuzun bildiği gibi körlüğümüzün üzerini örtmek gibi amaçlarla sağlamlar tarafından birçok ifade kullanılır. Kimi zaman sessizce söylerler gözlerimizin görmediğini, kimi zaman körlerle ilgili bir şey olduğunda hemen üzerini örtmeye çalışırlar. Mesela, televizyonda körlerle ilgili bir haber çıksa ya da dizi filmlerde kör bir karakter olsa ya televizyonun sesini kısarlar ya da kanalı değiştirirler. Üstelik bu gibi davranışlarda bulunurken bunları bizim fark etmediğimizi, anlamadığımızı sanıyorlar. Anladığımızı da belli ediyoruz, onu da anlamıyorlar. Ya da anlıyorlar da bize belli etmemeye çalışıyorlar. Özetle, körlüğümüzün ya da herhangi bir yeti farkımızın üzeri örtülmesi gereken, ayıp ve üzücü şeyler olduğuna hem kendileri inanmışlar hem de çevrelerindeki büyük küçük kim varsa bunu aşıyorlar.

Yazının başlığında da kullandığım ifadeyi benim için bir sunucu kullanmıştı. Bu kez şiir okurken yalnız değildim. Kardeşlerim de yanımdaydı. Sunucu ismimizi anons ederken önce kardeşlerimin isimlerini söyledi, sonra da “Ve karanlıktan aydınlığımız, Ecrinnur Aytekin'i sahneye davet ediyoruz!” dedi. Büyük bir alkış koptu tabii. Sunucunun ifadesi birçok kişinin hoşuna da gitti. Sunucu şunu demek istedi ve oradakiler de şunu anladı: “Körlük karanlıktır. Körler karanlık dışında hiçbir şey algılayamaz ve anlayamazlar. Şimdi biz onu buraya çıkarttık, o burada şiir okuyor ve biz de onu dinleyip alkışlıyoruz ya, onun dünyası aydınlandı. Ne de olsa bizden farklı bir dünyada ve bizim dünyamızı asla algılayamaz. O bile buraya çıkıp şiir okuyorsa herkes rahatlıkla bunu yapabilir. O bizim bu tabiri kullanmamıza da çok mutlu oldu şimdi. Sevap kazandık. Çok beğendiğimizi de söyleyelim de tam olsun. Cennetlik olalım...” Yani sunucu da seyirciler de amacına ulaşmış oldu.

Ayrıca, sunucunun kullandığı “mız” eki de beni şu kaniya ulaştırdı: Sunucu aynı zamanda, “O bizim engelli kardeşimiz. Onu sahiplenelim. O hepimizin” düşüncesini de oradaki herkese iyice yansıttı. Bunu da anlamadığım, anlayamayacağım düşünöldü tabii.

Oysa araştırarak, önelere sorarak, nitelikli kaynakları okuyarak doğru yaklaşımı öğrenebilir bu konuda. O zaman sağlamcılık ortadan kalkar, süslü cümlelerle ayrımcılığı gizlemeye de gerek kalmazdı. Belki bu yazı insanları düşündürür ve bir kapı açar. Neden olmasın?

Umut dolu yazılarda görüşmek dileğiyle.